
SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
15.11.2023

Sak:

Endringer i studieporteføljen, møtt-tall for høsten 2023 og fastsetting av opptaksrammer for studieåret 2024/2025

Innstilling til vedtak:

1. UiT Norges arktiske universitet lyser ut studietilbud for opptak til studieåret 2024/2025 i tråd med saksfremlegg med vedlegg.
2. Universitetsstyret vedtar å legge ned ingeniørutdanningene innen bygg og maskin på Mo i Rana.
3. Rektor får fullmakt til å endre på opptaksrammene, om nødvendig trekke studieprogram fra opptaket når endelig porteføljeutviklingsplan er vedtatt.
4. Rektor får det videre ansvaret med å følge opp at antall opptatte studenter er i henhold til den vedtatte dimensjoneringen av studietilbudene.

Bakgrunn:

Utviklingen av UiTs samlede studieportefølje og dimensjoneringen av porteføljen er av sentral betydning for hvordan universitetet skal nå de strategiske målsetningene som styret har fastsatt. Etablering av nye studietilbud, nedlegginger og større endringer i studietilbudene, må sees i en helhetlig sammenheng og vurderes i forhold til universitets samlede studieportefølje. Vurderingene i denne saken må således sees i nær sammenheng med prosessen med å omstille og fornye emne- og studieporteføljen som styret skal behandle i desember.

Universitetsstyret blir i denne saken bedt om å ta stilling til hvilke studier UiT skal lyses ut for opptak studieåret 2024/2025, dimensjoneringen av tilbudene, samt hvorvidt de skal adgangsreguleres eller ikke (vedlegg 1). Videre bes universitetsstyret om å ta stilling til nedleggelser av ingeniørutdanninger på Mo i Rana. Fakultetene har også søkt om en rekke mindre justeringer av studieplaner, opptaksgrunnlag, undervisningsspråk og navn. Disse er ikke videre omtalt i saken, men rektor har vurdert disse forslagene og vil følge de direkte opp med enhetene.

For å gi styret forutsetninger for å vurdere UiTs samlede studieportefølje presenteres møtt-tall for høstens opptak (vedlegg 3).

I forbindelse med innmelding av hvilke studieprogram enhetene ønske lyst ut for opptak har alle fakultet vurdert hvorvidt akkrediteringskravene i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3, og kapittel 2 i studietilsynsforskriften er oppfylt. Fakultetenes vurdering av dette er kort omtalt i saken.

Videreutdanninger, eksternt finansierte studium og studier på mindre enn 60 studiepoeng omtales ikke i denne saken. UiT sin studiekatalog for neste studieår publiseres tidlig i januar hvert år, og hvert år har Samordna Opptak frist tidlig i desember for å melde inn hvilke studieprogram som skal lyskes ut for det kommende studieåret.

Opptaksrammer, adgangsregulering og dimensjonering av studieprogram

Fakultetene har rapportert hvor mange studenter de ønsker og har kapasitet til å ta opp, samt hvilke studier de ønsker å adgangsregulere (vedlegg 1). Tallene brukes i statistikker og rapporteringer, bl.a. til Kunnskapsdepartementet (KD), og som grunnlag for å vurdere hvor mange tilbud som skal gis i opptaket. Opptakskapasiteten skal gi et bilde på hvor mange plasser det er budsjettert med på hvert studietilbud. På enkelte studietilbud f.eks. sykepleie, medisin og lærerutdanninger har KD satt kandidatmåltall for UiT. Dette er utdanninger der det er særlig viktig at UiT når målet for å møte behovet i samfunnet. KD regulerer derfor tallet på kandidater i disse utdanningene. Kandidatmåltallet er et minstekrav til tallet på uteksaminerte kandidater fra det enkelte studieprogram. Måltallene setter her klare begrensninger på institusjonens handlingsrom. De fleste studietilbudene ved UiT er derimot studier med såkalte frie studieplasser. Det betyr at plassene i stor grad disponeres av institusjonen og at styret selv kan bestemme dimensjoneringen og eventuelt gjøre omfordeling av plasser mellom studieprogram.

Fakultetene kan også søke universitetsstyret om at enkelte studieprogram blir adgangsregulerte dersom det anses som nødvendig ut fra kapasitets- eller ressurs hensyn. Selv om vi i dette saksframlegget anslår opptaksrammer på et spesifikt nivå, gjør rektor oppmerksom på at studier ikke automatisk vil bli adgangsregulert. På studietilbud som ikke er adgangsregulerte vil det bli gitt tilbud til alle kvalifiserte søkere.

Møtt-tall for høsten 2023

Årets tall for antall nye møtte studenter viser en kraftig nedgang. Ca. 1 000 færre studenter er registret som møtt i 2023 sammenlignet med 2022. 85 prosent av UiT sine studietilbud i Samordna opptak fyller ikke opp studieplassene, og det er fortsatt negativ utvikling på sentrale utdanningstilbud som sykepleier-, grunnskolelærer- og barnehagelærerutdanning. Med årets opptakstall vil ikke UiT nå kandidatmåltallene på en rekke sentrale utdanninger fra og med 2025.

Noen få store nettbaserte studieprogram har de siste årene bidratt til å dra opp både søkertall og møtt-tall ved UiT. Det er færre unge studenter (19-21 år), men stadig flere eldre (30+) studenter. Videre har innføringen av studieavgift for studenter utenfor EU/EØS bidratt til færre møtte. Møtt-tallet for ikke-EU/EØS-studenter er ned med 81 prosent fra foregående år. Totalt fikk vi 34 betalende studenter. I tillegg fikk 13 studenter innvilget fritak for studieavgift. Tradisjonelt har en stor andel av UiT sine internasjonale studenter kommet fra land utenfor EU. De siste fem årene har rundt 95 prosent av søkermassen vært fra land utenfor EU, og over 7 av 10 møtte studenter i det internasjonale gradsopptaket har vært fra land utenfor EU. I sakens vedlegg 3 gjøres det detaljert rede for årets møtt-tall, samt en nærmere analyse av disse.

Rektor ønsker å gjøre styret oppmerksomme på at UiT i fjor vedtok å lyse ut ca. 6 100 studieplasser til våre grunnutdanninger i 2023. Årets opptak viser at vi har i overkant av 1 800 plasser om ikke er fylt opp. Tall fra fakultetene viser at de for 2024 i stor grad ønsker å opprettholde dimensjoneringen av sine tilbud. Rektor anser dette som naturlig all den tid vi er midt i en større omstillingsprosess av studieporteføljen. Antall studieplasser som lyskes ut bygger i all hovedsak på forslag fra hvert enkelte program. Det gjøres i liten grad vurdering av den totale dimensjoneringen av utdanningsvirksomheten på fakultet- og institusjonsnivå. Rektor ønsker

derfor at det i kjølvannet av porteføljeutviklingsplanen, og til neste års styresak, foretas reelle strategiske vurderinger av dimensjoneringene av utdanningsvirksomheten på fakultet- og institusjonsnivå. Dette vil gi styret bedre forutsetninger for å ivareta sitt ansvar for den samlede dimensjoneringen av utdanningsvirksomheten.

For opptak til studieåret 2024/25 ber rektor om fullmakt til å endre på opptaksrammene, om nødvendig trekke studieprogram når endelig porteføljeutviklingsplan er vedtatt.

Akkrediteringskrav

Alle studieprogram som lyses ut for opptak til studieåret 2024/2025 oppfyller akkrediteringskravene i studiekvalitetsforskriften § 3-1 til § 3-3, med unntak av enkelte studieprogram ved Institutt for helse- og omsorgsfag (IHO). Dette gjelder Bachelor i sykepleie, Bachelor i paramedisin, Master i jordmorfag og Master i sykepleie (ABIKO). For sykepleieutdanningen er det kravet om dokumenterte resultater innen forskning med en kvalitet og omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå som rapporteres som ikke er oppfylt. Det helsevitenskaplige fakultet (Helsefak.) har over år jobbet med å løfte forskningsaktiviteten ved IHO, og flere tiltak er iverksatt. I 2022 ser vi en klar vekst i forskningsaktiviteten på instituttet og antall publikasjoner per førstestilling ligger over flere sammenlignbare institutter. Rektor ber Helsefak. om å fortsette følge med på utviklingen av forskningsaktiviteten på IHO og sørge for at forholdene legges til rette slik at ansatte har tid og ressurser til forskning. For de øvrige utdanningene er det mangler knyttet til andel førstestillinger/professor- eller dosentkompetanse. Helsefak. melder om at de er i prosess med å ansette flere førstestillinger og at enkelte ansatte også planlegger søknad om opprykk til professor. Rektor vurderer det dit hen at disse manglene vil bli rettet opp innen kort tid.

Endringer i studieporteføljen

Nye studietilbud

UiT ble i revidert nasjonalbudsjett tildelt 14 millioner for å øke tilbudet i Kirkenes. Høsten 2023 er det tilbudt tre enkeltemner innen praktisk prosjektledelse, HMS og markedsføring. Alle med gode søkertall. Fakultet for naturvitenskap og teknologi jobber nå med å etablere en bachelor grad innen sikkerhet og beredskap i Kirkenes. Endelig søknad om opprettelse og akkreditering er enda ikke klar, rektor vil behandle denne på fullmakt når den foreligger.

Nedleggelse av studietilbud

Styret ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT-fak), har søkt om å legge ned ingeniørutdanningen i bygg og maskin på Mo i Rana. Istedenfor dagens campusbaserte tilbud ønsker IVT-fak. å styrke de fleksible, samlingsbaserte og nettbaserte tilbudene. Gjennom økt fleksibilitet i lengden på studieperiode og innhold i studie, økt digitalisering og større bruk av samlinger, er målet at flere av utdanningene skal bli mer attraktive også for Helgelandsområdet og miljøene i Mo i Rana.

I 2014 fikk Høgskolen i Narvik 30 studieplasser til oppbygging av ingeniørutdanningen i Mo i Rana. Fra opprettelsen har det vært utfordrende å rekruttere både ansatte og studenter. IVT-fak har gjennomført en rekke tiltak som forkurs og markeds kampanjer for å bedre rekrutteringen til utdanningen. Dette har ikke gitt ønsket effekt. Høsten 2023 var det kun én søker til Bachelor i bygg og én søker til Bachelor i maskin. IVT-fak. vurderer det dit hen at studietilbudet på Mo ikke er økonomisk bærekraftig eller forsvarlig å drifte videre med tanke på læringsmiljø for studentene. Særlig hensynet til et godt læringsmiljø veier tungt, der det enkelte år kun har vært en registrert student. Videre har det vist seg svært utfordrende å rekruttere fagpersoner til å ivareta undervisningen spesielt innenfor byggfagene.

Næringslivet i regionen er tydelig motstander av nedleggelse av tilbudet. Arbeidsmarkedet for utdannende ingeniører på Helgeland er godt, og de som har fullført en utdanning ved UiT på Mo har fått seg jobb i regionen. Flere aktører i næringslivet oppfordrer UiT til å bevare utdanningene og at de videreutvikles i samarbeid med lokale krefter.

Rektor støtter IVT-fak. sin anbefaling om nedleggelse. Rektor mener at IVT-fak. har gode planer for hvordan de fortsatt skal kunne utdanne ingeniører i og for regionen. Rektor vil komme tilbake med en helhetlig plan for videreutviklingen av våre ingeniørutdanninger i forbindelse med behandlingen av porteføljeutviklingsplanen som skal legges frem for styret i desember.

Studietilbud som ikke tar opp studenter i 2023

Fakultetene ønsker å ikke ta opp studenter til enkelte studier høsten 2024. Nedenfor er en oversikt over hvilke tilbud dette gjelder. Se full oversikt i vedlegg 2.

- Bachelor i økonomi og administrasjon, Narvik.

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi ber om at det ikke tas opp nye studenter til studiet i Narvik høsten 2024. Veksten i antall nettbaserte studenter utfordrer den totale undervisningskapasiteten på Handelshøyskolen. Videre er det et ønske om å utvikle et nytt studietilbud innen industriell økonomi i samarbeid med IVT-fak. For å ha kapasitet til å vurdere utviklingen av nye tilbud ber BFE-fak. om at opptaket for høsten 2024 fryses.

- Årsstudium i Drama og teater.

Programmet har over lengre tid hatt lave søkertall, og ikke tatt opp studenter i 2021 og 2023. Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen vil vurdere hvordan studieprogrammet eventuelt skal videreføres i løpet av 2024.

- Master in Public Health.

Innføringen av studieavgift for internasjonale studenter har medført et kraftig fall i søkergrunnlaget til Master i Public Health. Programmet trenger derfor tid til revidering og vurdere hvordan programmet skal innrettes.

- Årsstudium idrett Alta, campusbasert undervisning.

Idrettshøgskolen har siden 2013 tilbudt en bachelor i idrett både ved campus Alta og Tromsø. Fra 2021 har det vært en felles studieplan, med ulike fordypninger på de to campuser. Erfaring fra de siste tre årene viser at Idrettshøgskolen rekrutterer godt til studietilbudene med fysisk undervisning i Tromsø, samt til et samlingsbasert/nettstøttet årsstudium. Rekrutteringen til campus Alta har vært svært svak de siste tre år (2022: 5 studenter, 2023: 3 studenter). Idrettshøgskolen ønsker derfor for studieåret 2024/2025 å lyse ut årsstudiet og bachelorgraden med undervisning organisert på to måter: fysisk i Tromsø, og samlingsbasert/nettstøttet i Alta. Studietilbudet i Alta vil ikke legges ned, men undervisningsformen vil endres.

- Master in Technology and Safety in the High North

NT-fak vil bruke den frigjorte kapasiteten til å arbeide med de endringene som vil måtte komme i forbindelse med porteføljegangen. Dette programmet er et samarbeid mellom NT- og IVT-fakultetet, hvor IVT allerede har bedt om at deres retning innen automasjon i programmet, blir frosset for opptak.

- Digitale helsetjenester, erfaringsbasert master

Opprettelsen og gjennomføringen av ett kull studenter på denne utdanningen er finansiert via eksterne midler fra HK.-dir. NT-fak. har ikke finansiering per nå til å ta opp flere kull.

Andre momenter

Helsefak. ønsker å lyse ut samtlige deltidsstudier i sykepleie neste år. Dette vil innebære at det tas opp sykepleierstudenter på studiestedene i Kirkenes, Alta, Kautokeino, Storslett, Tromsø, Midt-Troms og Harstad med oppstart januar 2025. Dette vil muliggjøre en bedre utnyttelse av undervisningsressurser på tvers av campus, enklere studieadministrasjon, og bedre håndtering av antall og oppfølging av studenter med redusert studieprogresjon, også med få studenter på enkelte studiesteder. Helsefak vil ha samkjøring av deltidsstudier i sykepleie som en del av sin porteføljeutviklingsplan. Planen er at disse studiene skal lyses ut annethvert år.

Bachelor i luftfartsfag er foreslått lyst ut ordinært med Bardufoss som studiested for den operative flytreningen. Skal UiT kunne opprettholde dette tilbudet i sin nåværende form og gjennomføre opptak i henhold til plan, er universitetet avhengig av en betydelig styrket finansiering av tilbudet. Flere løsninger utredes, jf. egen orienteringssak. Stans i opptaket kan ikke utelukkes dersom UiT ikke lykkes i å få løst økonomiske og organisatoriske utfordringer.

Universitetene har anledning til å trekke studier dersom rekrutteringen blir for lav. I lys av lave opptakstall på flere av våre programmer høsten 2023 vil rektor vil gjøre styret oppmerksom på at det kan bli aktuelt å benytte denne opsjonen mer aktivt enn tidligere.

Oppfølging

Rektor vil følge opp alle ovennevnte endringer, og ha løpende dialog med fakultetene vedrørende studieprogramporteføljen for studieåret 2024/2025.

Videre vil rektor gi opptakskontoret v/opptaksleder ansvar for endelig tilbudssetting og for at møtt-tall høsten 2024 er i tråd med vedtatte dimensjonering.

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Kathrine Tveiterås

Saksbehandler: May-Liss Hestnes, Øyvind Hjuring Mikalsen, Line Merete Skarvik, Anders Aarbø, Verena Woltering

Vedlegg:

- 1: Tabell – oversikt over programmer som skal lyses ut for opptak studieåret 2024/2025
- 2: Tabell – oversikt over programmer som ikke skal lyses ut for opptak studieåret 2024/2025
- 3: Møtt-tall for høsten 2023

